

Toespraak SP-fractievoorzitter Remine Alberts

Kaderbrief 2018-2021

Voorzitter,

Het komt weleens voor dat mij op een verjaardagsfeestje wordt gevraagd naar mijn werkzaamheden. En dan vertel in dat ik naast dat ik gemeenteraadslid ben in Amsterdam ook lid ben van Provinciale Staten van Noord-Holland. Dan komt daar toch meestal snel de vraag achteraan wat de provincie dan zoal doet. In het begin vertelde ik dan over de natuur en de bescherming daarvan, over de indeling van het Noord-Hollandse landschap in de Ruimtelijke Ordening, over het toezicht op de gemeentelijke financiën of over het toezicht op het milieu.

Voorzitter,

Dat doe ik niet meer. Even – na de verkiezingen – dacht ik dat het de goede kant op zou gaan, maar al snel werd duidelijk dat ik mij daarop verkeken heb. Tegenwoordig vertel ik dat de provincie een wegenbouwbedrijf is wat ook nog eens heel scheutig is met het verstrekken van subsidie aan ondernemers en wat die ondernemers ook nauwelijks een strobreed in de weg wil leggen. Ik vertel dat deze provincie nog vol overtuiging gelooft dat de markt alles oplost. En dat deze provincie weliswaar regels opstelt, maar die regels net zo hard aanpast als blijkt dat de provincie zich niet aan de zelf opgestelde regels wil houden.

Ik ga u voorbeelden noemen:

De provincie stelde regels op waar windmolens geplaatst mogen worden. De vrije markt had ervoor gezorgd dat de inwoners van Noord-Holland geconfronteerd waren geworden met een wildgroei aan windmolens. Het enorme protest van de bewoners maakte dat, toen het Rijk opdracht had gegeven om nog ruim 500 megawatt bij te plaatsen, die regels er moesten komen. Binnen 600 meter van woningen mocht er niets meer bij komen. Maar: bij de locatie Spuisluis lagen woonboten. Je zou zeggen dat die molens er niet mogen komen, want woningen. Maar nee, de woonboten moesten weg. Bij de locatie Zwaagdijk werd besloten dat de molens wel degelijk mochten komen, want zij vielen onder het overgangsrecht. En bij de locatie Groetpolder werden woningen omgetoverd tot bedrijfswoningen, want daarvoor geldt de 600-regel niet en mocht het wel.

Deze provincie heeft ook regels voor stiltegebieden. Die gaan we niet handhaven, want de provincie wil niet streng zijn op vliegverkeer of autoherrie, dus worden de regels aangepast: we krijgen nu oasegebieden. Als het niet zo droevig was, zou het een heerlijke cabaretgrap zijn.

En dan de ruimtelijke ordening, gecombineerd met de natuur. Het Kustpact is gesloten. Dé uitgelezen kans om aan de bouwwoede van projectontwikkelaars paal en perk te stellen. Ik geef u op een briefje dat dat hele Kustpact een wassen neus zal blijken te zijn. Overal zullen muizengaatjes gevonden worden om tóch maar te kunnen bouwen. Ik geef u maar de overgangsregeling in herinnering die bij de windmolens werd toegepast. En dat bouwen, hè? Voor wie eigenlijk? Niet voor de natuur, want waar huisjes staan is geen natuur meer. Voor wie dan? Niet voor de gewone dagjesbadgast, want die kijkt voortaan tegen de huisjes aan. Nee, het is natuurlijk voor investeerders die de kust zien als beleggingsobject om daar met bungalows een hoger rendement te kunnen scoren dan op de spaarbank. De advertenties laten dat maar al te duidelijk zien. Nogmaals: deze provincie had als hoeder kunnen optreden voor de kust. En vooral de gemeentes aan de ketting kunnen leggen, want dat die maar al te gretig naar de komst van projectontwikkelaars kijken mag duidelijk zijn. Diezelfde gemeentes die ook al gretig keken naar de komst van bedrijventerreinen, kantoorkolossen, winkelcentra. Denk eens aan die flauwekul van Distriport. Die investeringsbubbel is geklapt. En hoe! Het geintje heeft de provincie al 10 miljoen aan afschrijving gekost. En mocht u straks als weerwoord hebben dat deze bouwactiviteiten voor werkgelegenheid zorgen, dan heeft u daarin gelijk, maar waarom bouwen die projectontwikkelaars niet gewoon woningen? Er is een schreeuwend tekort aan seniorenwoningen, starterswoningen en sociale huurwoningen. De 10 miljoen van Distriport zou daaraan wel besteed zijn geweest.

Voorzitter,

GS is tevreden. Het gaat goed, lezen we in de inleiding van deze Kadernota. Erachteraan wordt gejubeld dat er kan worden doorgegaan op de ingeslagen weg: ruimte voor groei. Plús dat er geld overblijft.

U kent de SP als een voorstander van zuinig zijn. De SP weet dat hier in dit huis veel geld van de belastingbetaler wordt uitgegeven. Dat moet dan wel goed gedaan worden. Het gekke is dan weer dat een partij als de VVD – toch geen voorstander van het betalen van belastingen – er geen bezwaar tegen heeft als datzelfde geld van de belastingbetaler met bakken wordt uitgegeven. Óf wordt uitgegeven aan zaken waarvan je je kunt afvragen in wiens voordeel dat gebeurt.

Ik ga u voorbeelden geven:

Er gaat geld naar De Kop Werkt. Maar werkt dat geld ook? Wij krijgen weinig inzicht daarin. De provincie kan dat inzicht ook niet verschaffen. Geen idee hoeveel banen het nu heeft opgeleverd.

Er gaat geld naar innovatie op het gebied van mobiliteit. Maar welke innovatie? De invulling van dat begrip is maar matig. Het boekingskantoor van de Texelhopper? Nee, toch? Of de SolaRoad: 3,5 miljoen provincie-euro's zitten erin.

Er gaat geld naar automatisering. Maar of de brugwachters daar nu bij gebaat waren? Of onze bodes straks, als we dat experiment met het digitaal rondsturen van moties gaan omzetten naar definitief? Juist dat soort werkgelegenheid moet gekoesterd worden. Het houdt ook nog eens het menselijke contact in stand.

Er is veel meer geld binnengekomen uit de opcenten, maar u wilt niets aanpassen. Wat de SP betreft gaat u dat trendmatig doen. Dan blijft Noord-Holland gewoon kampioen lage opcenten, maar hebben we een mooie pot geld om mooie dingen mee te doen.

Er is een overschot van 31 miljoen euro. Wat je dáár allemaal niet mee kunt doen.

Het zou kunnen gaan naar Jeugdzorg. Sinds de overdracht naar gemeentes zien we dat die gemeentes stuk voor stuk worstelen met tekorten op diezelfde jeugdzorg. Er vallen wethouders op.

Het zou ook heel goed kunnen gaan naar openbaar vervoer. Als iets een oplossing is voor de mobiliteitsopgave en ook voor de verbetering van de luchtkwaliteit, dan is het wel het openbaar vervoer. Er moet echt alles op alles gezet worden om een verschuiving tot stand te brengen in de verschillende vervoersmodaliteiten: de auto uit.

Maar dat gebeurt dus niet. De SP vindt dat misplaatste zuinigheid. Overigens, naast het eerder genoemde over de balk kiepen van geld, is deze provincie ook heel goed in misplaatste zuinigheid. Want waarom betaalt de provincie nou niet gewoon voor het ophogen van bushaltes, zodat ze voor iedereen toegankelijk zijn? Of probeert u op zijn minst niet die subsidieregeling veel beter te promoten? Waarom krijgen kleine kernen nou niet gewoon hun subsidie? Waarom vindt deze provincie het wel lekker goedkoop om het baggerwerk uit te besteden (weer die heilige markt) en ruimt deze provincie het niet gewoon zelf op? (het baggeren werd door de aannemers voor 10 miljoen gedaan, de helft van het begrote bedrag. Kúnst als je het asbesthoudende slib niet naar de daarvoor bestemde vuilstort brengt, maar bij een kleine ondernemer op zijn terrein stort). En waarom moet er in hemelsnaam de hand op de knip blijven voor de herdenking van de Februaristaking, die slechts 5000 euro nodig heeft? Maar waarom is er dan wél geld voor een werkbezoek aan Kopenhagen à 1000 euro per persoon om te zien wat we in Nederland ook al weten en doen? En of het nog niet genoeg is mag ook een andere commissie op schoolreis. Het zal mij benieuwen wat de onderwerpen zullen worden? Naar de Sahara? Om daar te kijken hoe je zonneparken in het landschap kunt inpassen?

En o ja, voor 30 miljoen is er een vrije busbaan aangelegd langs de A1. Vervolgens werd de A1 verbreed en was het P+R terrein niet meer met de bus bereikbaar. Maar, halleluja, de Muidenaren mogen met de 510. Maar pas op: deze oplossing is slechts tijdelijk. Er wordt in de gemeente nu nagedacht over een structurele oplossing. Een buurtbus! En ja hoor: gereden door vrijwilligers. En waarom zo? De gemeente heeft het meerdere keren vergeefs aangekaart bij de provincie.

Voorzitter, het is een lang verhaal. Een verhaal vol met tegenstrijdigheden die de provincie laat zien: enerzijds geld over de balk, anderzijds misplaatste zuinigheid. Tegenstrijdigheden die de coalitiepartijen zich zouden moeten aantrekken. Tot nu toe merken wij niet anders dan schouderophalen, zuchten, tijd rekken, juridisering. Zolang u niet in staat bent om gehoor te geven aan deze kritiek, heb ik te doen met de Commissaris van de Koning. Hij mocht zich in allerlei bochten wringen om meer burgerparticipatie te genereren. Hij mocht zijn best doen om meer mensen naar de stembus te krijgen. U stuurde hem weg met een onmogelijke opdracht.